

TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, el. p. info@teismai.lt

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt;
gintare.bustaeviene@tm.lt
Teikiama per TAIS

2023-02- Nr. 36P-
I 2023-01-26 pranešimą

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ NR. 23-1083 IR NR. 23-1084 DERINIMO

Teisėjų taryba, susipažinusi su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktais derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektu Nr. 23-1084 ir Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo ketvirtuoju² skirsniu įstatymo projektu Nr. 23-1083 (toliau – Įstatymo projektas), teikia žemiau išdėstytas pastabas ir siūlymus dėl numatomo įtvirtinti teisinio reguliavimo.

Įstatymo projekto nuostatomis siekiama įgyvendinti 2019 m. liepos 2 d. Hagos konvencijos dėl užsienio teismų sprendimų civiliniais arba komerciniais klausimais pripažinimo ir vykdymo (toliau – Konvencija) nuostatas, nukreipiančias į valstybės Konvencijos dalyvės nacionalinę teisę ar procedūras. Konvencijos 13 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad „pripažinimo, paskelbimo vykdytinu ar registravimo vykdymui ir teismo sprendimo vykdymo procedūrą reglamentuoja prašomosios valstybės teisė, išskyrus atvejus, kai šioje Konvencijoje numatyta kitaip. Prašomosios valstybės teismas turi veikti skubiai“.

Termino „skubiai“ reikšmė Konvencijos nuostatose nedetalizuojama, tačiau Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos parengtoje Konvencijos aiškinamojoje ataskaitoje¹, aiškinant Konvencijos 13 straipsnio 1 dalies nuostatą, pažymėta, jog valstybės Konvencijos dalyvės turėtų apsvaistyti nuostatas, kad būtų išvengta nepageidaujamo delsimo. Kita vertus, Konvencijos nuostatose nėra nustatytų įpareigojimų valstybei Konvencijos dalyvei įstatymu ar kitu teisės aktu nacionalinėje teisėje įtvirtinti specialius bylų nagrinėjimo, procesinių veiksmų atlikimo ar teismo procesinių sprendimų priėmimo terminus, taikytinus sprendžiant dėl pagal Konvencijos 12 straipsnį teikiamų prašymų pripažinti ir (ar) vykdyti užsienio valstybės teismo sprendimus.

Teisėjų taryba pritaria Įstatymo projekto rengėjų aiškinamajame rašte pateiktam vertinimui, jog Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 straipsnyje nustatytas reguliavimas yra pakankamas teismo veiklos skubai užtikrinti, nes pagal šią nuostatą taikomos ne įprastos apeliacinių skundų nagrinėjimo taisyklės, o atskirųjų skundų nagrinėjimo taisyklės.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte taip pat nurodoma, kad, pagal analogiją su Įstatymo 4¹ straipsnio nuostatomis, Lietuvos apeliacinio teismo nutartis, priimta dėl prašymo pripažinti ir vykdyti trečiosios valstybės teismo priimtą sprendimą dėl išlaikymo prievolių, taip pat galėtų būti skundžiama kasaciniu skundu Lietuvos Aukščiausiam Teismui. Atkreiptinas dėmesys, jog ši aiškinamajame rašte pateikiama formuluotė tikslintina, nes, vadovaujantis Įstatymo 4 straipsnio 6 dalies bei siūlomo Įstatymo projekto 4⁴ straipsnio 1 dalies nuostatomis, visos Lietuvos apeliacinio teismo trijų teisėjų kolegijos

¹ Explanatory report on the Convention of 2 July 2019 on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgements in Civil or Commercial Matters. Prieiga internete: <https://assets.hcch.net/docs/a1b0b0fc-95b1-4544-935b-b842534a120f.pdf>

nutartys, priimtos Įstatymo projekto 4⁴ straipsnio 2 dalyje nurodytų prašymų pagrindu, galėtų būti skundžiamos kasaciniu skundu pagal bylų proceso kasaciniame teisme taisyklės.

Įstatymo projekto rengėjų nuomone, teismas, nagrinėjantis kasacinį skundą, galėtų pasitelkti organizacines priemones teismo proceso skubai užtikrinti. Pažymėtina, jog šios priemonės pasitelkiamos ir proceso koncentracijos principui, įtvirtintam nacionalinės teisės normose, įgyvendinti: vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 7 straipsnio 1 dalimi, teismas imasi CPK nustatytų priemonių, kad būtų užkirstas kelias procesui vilkinti, ir siekia, kad byla būtų išnagrinėta teismo vieno posėdžio metu, jeigu tai nekenkia tinkamai išnagrinėti bylą, taip pat, kad įsiteisėjęs teismo sprendimas būtų įvykdytas per įmanomai trumpesnę laiką ir kuo ekonomiškiau. Pagal Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 5 straipsnio 2 dalį, teismas visa savo veikla turi užtikrinti, kad bylos būtų išnagrinėtos per įmanomai trumpiausią laiką.

Pažymėtina, jog nuostatos, įtvirtinančios teismo organizacines priemones, leidžiančias užtikrinti bylos nagrinėjimo operatyvumą, taip pat įtvirtintos poįstatyminiuose teisės aktuose, pavyzdžiui, Teisėjų tarybos 2015 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 13P-123-(7.1.2) „Dėl Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių aprašo (toliau – Aprašas) 2.6 papunktyje nustatyta, jog prioritetine tvarka skirstoma byla – tai byla, atitinkanti konkretaus teismo bylų skirstymo taisyklėse nustatytus kriterijus, dėl kurių skirstomų bylų eilėje šios bylos paskyrimui suteikiamas pirmumas kitų bylų atžvilgiu, išskyrus teisme seniausiai gautą nepaskirstytą bylą. Aprašo 25 punkte numatyta, kad teisėjo skyrimo protokole arba teisėjų kolegijos skyrimo protokole, be kita ko, nurodoma, ar byla teisėjui ar teisėjų kolegijai paskirta skubos ar prioritetine tvarka, paskyrimo prioritetine tvarka priežastys. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko 2021 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. (1.4)-1T-12 „Dėl Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme taisyklių (toliau – Taisyklės) 7 punktą, bylos skirstomos iš atitinkamos skirstomų bylų grupės pagal eilę, kuri sudaroma atsižvelgiant į skirstomoms byloms suteiktus eilės numerius, tačiau šio eiliškumo kriterijaus gali būti nesilaikoma, kai teismo skyriaus pirmininkas ar teismo pirmininkas motyvuotai pripažįsta tai būtina (Taisyklių 8.5 papunktis).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Teisėjų tarybos nuomone, galiojančio teisinio reguliavimo nuostatos, nustatančios teismo proceso bei teismo darbo organizavimo principus, yra pakankamos tam, kad nagrinėjant aptariamus skundus kasacinės instancijos teisme būtų užtikrintas proceso operatyvumas bei išvengta nepateisinamo delsimo.

Pirmininkė

Sigita Rudėnaitė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Nacionalinė teismų administracija 188724424, L. Sapiegos g. 15, LT-10312, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl teisės aktų projektų Nr. 23-1083 ir Nr. 23-1084 derinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-02-09 Nr. 36P-11-(7.1.10. Mr)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-02-09 Nr. 1T-153
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sigita Rudėnaitė, Teisėjų tarybos pirmininkas, Teisėjų taryba
Sertifikatas išduotas	SIGITA RUDĖNAITĖ, Lietuvos Aukščiausiasis teismas, Nacionalinė teismų administracija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-02-09 08:28:03 (GMTZ)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-02-09 10:28:14 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-06-14 14:04:42 – 2023-06-14 14:04:42
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, i.k.188604955 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-09-21 15:31:19 iki 2025-09-20 15:31:19
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Liteko 2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-02-19 11:56:33)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-02-19 11:56:34 Dokumentų valdymo sistema Avilys